

Előfizetési árak:

Egész évre 5 ft — kr
Felévre 2 ft 50 kr.
Negyed évre 1 ft 25 kr.

Közlegyeknek, könyvjegyzéknek
és tanulóknak egyévi 4 ft.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhasábos petítor
ára bélyegen kívül 8 kr.

Hivatalos hirdetések
100 szög 2 ft 30 kr bélyeggel együtt.

Egyes szám ára 10 kr.

A keresztelek kérdéséhez.

Azok után, amik a vegyesházasság-
ból született gyermekek keresztelekéről
1890. óta országoszerint mondatk és irat-
tak, szinte feleslegesnek látszik ezt a
kérdést újból tollra venni és azt fesze-
getni: megkeresztelheti-e s ami ennek
természetes folyománya, anyakönyvelheti-e
a kath. lelkész az ilyen gyermekeket
nemre való tekintet nélkül?

Pedig úgy tetszik ez is a gyakor-
lati életben azon kérdések közül való, de
quibus nunquam satis dicitur.

Hát megadjuk rá a feleletet, amely
az egyház és a keresztelek természetéből
s a kath. pap hivatásából oly világosan
következik, hogy a kath. lelkésznek a
vegyesházasságból származó gyermekeket,
ha a szülők arra felszólítják, nemre való
tekintet nélkül nemcsak meg lehet, de
kötelessége megkeresztelnie és anyaköny-
vébe bevezetnie.

A keresztelek kötelességét reá róvja
papi hivatása: euntes doctore, baptizante;
reá róvja a szülők joga, kiknek jog-
uk van gyermekeik számára keresztelek
kérni, ha azokat a keresztelek által a
kath. egyház kebelébe, tagjai közé fel-
vétetni s a kath. vallásban nevelni akar-
ják. Az egyház, így tanítjuk a dogma-
tikában, sohase utasított vissza valakit
azon a címen magától, hogy mint ember
nem volna alkalmas az egyház tagjai közé
való felvételre. Hiszen azért alapította
Krisztus a katolikusnak vagy egyete-
mesnek nevezett egyházát, hogy az em-
berek belé lépjenek s a benne lételemé-
nyezett tan és üdvözítő eszközök segélyével
munkálják örök üdvösségüket. Egy az
egyház, melyet Krisztus alapított s a ke-
resztelek annak egyetlen kapuja. Ezen a
kapun a ki jó szándékkal kopog, hallat-
lan dolog, hogy azt onnan valaha vissza-
utasították volna, akár pogány, akár zsidó,
akár protestáns, akár vegyesházasság-
szülők legyenek azok újszülött gyermekök-
kel. A lelkész, ha ezt tenné, árulója volna
papi küldetésének s Krisztus egyik főben-
járó parancsának.

Az anyakönyvelésre pedig jogot ad
neki maga a kiszolgáltatót keresztelek;
mert a keresztelek: felvétel a kath. egy-
házba s a megkeresztelt gyermek, mint

újjonnan felvett tagja az egyháznak, oda
tartozik a matriculába, a tagok névsorába.

Igy kell eljárnia a kath. lelkésznek
a vegyesházasság szülők gyermekeivel, ha
azokat hozzá keresztelekre hozzák s amint
ezt megtette, megtett mindent, amire
tartozik.

Hogy akár a keresztelek megtaga-
dására, akár pedig ellenkezőleg a ke-
resztelek kiszolgáltatása után valamiféle
bizonylat kiadására gondoljon, ahhoz joga
nincs, ilyesmit tennie nem szabad. A
méltányos ember amúgy is fogja tudni
benne megbecsülni a kötelességét telje-
sítő férfit, a méltánytalannal, a rossz
akaratúakkal meg nem szabad törődnie.

Csak egytől óvakodjék, nehogy az
esetleges kellemetlenségektől való félel-
mében visszautasítsa a hozzá forduló szü-
löket. Ez gyávaság, melylyel megbélye-
geznél állását. Ha a szülők akaratát telje-
síti s a gyermekeiket nemre való tekintet
nélkül megkereszteli s anyakönyvébe be-
vezeti, senkinek a jogát nem sértette;
mert a vegyesházasságban élő protestáns
szülők is teljes joga van gyermekét a
kath. vallás kötelessége felvételre s abban
neveltetni. Nem sérti meg a famosus
68-iki 53-ik t.-cikkely 12-ik §-át se,
mert az egyrészt keresztelekről és any-
akönyvelésről szól, másrészt erről a
paragrafusról már a kormány is elmondta
a maga kárhóztató ítéletét.

S ha mégis büntetnék, azt el kell
viselnie; mert ha elődnie is csak a ké-
nyelmüket keresték volna, sohase létezett
volna a földön kath. egyházunk.

Első és minden felett álló szent kö-
telességünk nekünk katolikusoknak s
természetesen első sorban a papoknak
hitelveinket tisztán megőrizni, azokat ha-
misítatlanul hirdetni s úgy teljesíteni
kötelességeinket az élet minden viszonyai
között, hogy azt mindenki lássa határozott,
ingadozást nem ismerő eljárásunkat. A
tétovázás nem fér meg a férfikarakterrel
s zavarba hozza az embereket, a kik
tisztán akarunk látni.

Ezeket úgy röviden megismételné
akartuk egy közel fekvő eset alkalmából
s reméljük, hogy nem lesz szükség erről
többé szólnunk.

Dr. Maróthi.

Azok a nagy eszmék.

A miért egy felszabadult küzdött az élet-
ben és az irodalomban, azt egy alkalmas pil-
lanatban sok jeles hazafitól körülvéve kivívta
Kossuth Lajos: a nemzet szabadságát s ha-
zai intézményeinknek az előhaladt időhöz
mért átalakítását. Egy hosszú processusnak
a betetőzése volt ez, mely lépésről lépésre
haladt nálunk II József óta s V. Ferdinánd
által királyi szentesítést nyert.

Törvényes alapja áll tehát nálunk az
új alkotmány, s bár megvalósulása idején
Európa izzott a forradalomtól, nálunk 1848
tavaszán forradalom nem volt, a király maga
jött le Pozsonyba s ápril 11-én királyi alá-
írással szentesítette mindazt, amit a magyar
szabadság kívánt s amit a rendek törvénybe
iktattak. Minden az alkotmányos formák
szerint történt.

Ezen időnek a hőseit temették mult
vasárnap a kerepesi temetőbe; a nemzet
nagy szerű temetést rendezett kedveltjének,
kinél jobban e században senkit se szeretett.
Igazi plebiscitumot vezetett megkoszorított
sírija felett, hogy halála örökre legyen be-
véve a történelembe.

Ez a gyászünnepe elmúlt; a nemzetnek
azonban tovább kell élnie és fejlődnie, azon
az uton, melyre 48-ban lépett. Akkor csak
az alap tetetett le, a szabadabb fejlődés
alapja; a megkötött erők felszabadultak, a
gyámságot az önállóság váltotta fel úgy az
egyesekre, mint az egész társadalomra nézve.
Nem volt az egyéb, mint természetes át-
menete a nemzetnek egyik fejlődési fokról a
másikra, a magasabbra, mely a középkori
hűbéri viszonyok után másutt is bekövetke-
zett, nálunk is be kellett következnie. Egy
mozzanat volt az, mint a milyenkébből az
európai keresztény civilizáció századai foly-
tonos egymásutánban és feltartóztat-
lanul esportosultak, és a milyenkébből sok
fog következni még a jövő századokban,
midőn mindazt, amit mi ma haladásnak né-
zünk, ismét egy magasabb fejlődési fokon
elavultnak fognak tekinteni utódaink.

Mert a nemzetek élete egy szoros egész-
szet képez s az átalakulások csak fokozatok
ebben az egészben, melyet évezredekkel kell
mérni. Kezdetre pedig ott van, midőn a ke-
resztelek 19 évszázad előtt eszméit az egyen-
ről és a társadalomról elszórta a világban s
azt a polgáriasságot, melyben mozognak, meg-
indította. Minden ezen eszmék érvényesü-

lése óta datálódik s a nemzetek életében
minden fejlődési fokozat nem egyéb, mint
ezen eszméknek s megvalósulásuknak egy-
egy lépése a gyakorlati életben s az állami
intitúciókban.

A nagy férfiaknak egész dicsősége is
abban áll, hogy mennyit tudtak elgördíteni
az utból azon akadályok közül, melyek a
keresztény civilizáció eszméinek érvényesü-
lése ellen állottak abban az időben, mely-
ben éltek; mindent egyik se tehet, csak va-
lamit, annyit, amennyit az illető idő a fejlő-
déséhez képest kíván. Minden nagy férfi csak
mértföldmutató az emberiség haladásának
nagy országútján, ki után még számos nagy
férfi következik, mindenik a maga idején.
Mindenkik csak relatív nagyság a ker. eszmék
szolgálatában.

Lám a 48-ki nagy átalakulásunk is mit
jelentett? A ker. alapeszmék diadalának egy
fokát az állami intitúciókban. Minden a mi
akkor történt, a három nagy eszme: egyen-
lőség, testvériség és szabadság nevében törté-
nt. A törvény előtti egyenlőség kimondása,
az előjogok eltörlése, a jobbágyok felszaba-
dítása, törvényhozás a népképviselet útján
s a többi intézkedés nemde a három nagy
eszmék törvényekkébe foglalásai csupán?

S ez a három eszme szorosan kereszté-
ny eszme, mely a kereszt tövéből fakadt,
melyet nem 48-ban találtak fel; létezett az
folyton az európai államokban, fokról-fokra
érvényesült is a századok folyamán, fel-feltört
az a hűbériség idején csak úgy, mint az ezt
felváltó monarchiák korában; de az embe-
riségnek nevelődnie kellett, míg az eszme
a jelen századi formájában megjelenhetett,
ama végtelen sok akadály leküzdése után,
melyet az emberi szenvedély minden időben
gördít eleje.

Az emberiség története egy nagy dráma,
haladás és visszaesésből, akció és reakcióból
szövődik az, azon küzelemből, melyet az
ember a ker. eszmék ellen vagy mellett ki-
fejt; mert az emberiség mai civilizációja
más eszméket, mint a keresztény eszméit,
alapul nem ismer és nem ismerhet. Azok
szolgálatában áll, ha azokat tisztán megva-
lósítja; de azok szolgálatában áll akkor is,
ha azokat meghamisítja, csakhogy ez eset-
ben visszaeséssel bűnhődik.

A mi 48-ki átalakulásunk is, mely
ezen nagy eszmék nevében vívott, sok be-
teges symptoma kísértte. Arról az akkor meg-
vetett alapról le nem léphetünk ugyan, de

TÁRCA.

Alkonyatkor.

Eszí fog az eső, hancs az ég alja
Siet a vadmadár, haza hűja párja...
Haza megyek én is: ámbár nem hű senki
Csöndes, kis lakomból többé nem megyek ki...

Nem való énnekem a tavaszi ének
Szélesnek bájása a langy, esti szélnek:
Rég elfeledt emlékek — lecsitított vágyak —
Tavaszi virulásán felélednek... fájnak.

Két ifjú barátnőm emlékezete.

Szép, tavaszi napfény: örül neki minden
Újra ébredt remény a sok fájó szíven!
Újra ébredt remény — újra ébredt vágyak...
Hogy csak az én lelkeim, olyan nagyon fáradt.

Két zöldelő sírhant ott a falu végén!
Kedvenc északokatok beköszöntött régen...
Mosolygó napsugár, eljűt — e hozzátok —
Ott alant pihenő szegény ifjú lányok!?

Hangos lett a vidék virágos a határ,
Messzi más világból haza jűt a madár:
Közös fejű alatt porladó testvérek...
Eljűt-e hozzátok a tavaszi ének?!

Zamaróczy Berta.

Nyitra megye egy festőművésze.

A művészet elérhetetlen bálvány, mond-
ják a művészek, melyet csak szolgálni sza-
bad, de újjal megérteni szentség. Mindazok,
kik hűen szolgálnak a művészetnek,
művészek. A művészet ezen szolgái azon
kiváltságos emberek, kiket a művészet is-
tenője kiválasztott a halandók sorából, hogy
a neki hozott áldozatok arán halhatatlanná
tegye őket. Mert a művészlelketnek kezdet-
ben gyakran éheznie kell, ha a Geniüs hívó
szózatát követni akarja; szenvednie és tü-
relemmel kell várnia, míg a nagyközönség
elismeri, hogy ő hivatott, míg partfogásába
veszi, s nem ritkán kinevetést hord össze
lábiánál. Azon város vagy falu, mely fának
mondhatja az isteni művészet ilyen kivá-
lasztott szolgáját, méltán büszkeséggel vall-
hatja őt gyermekének. Azert e helyen akar-
ok megemlékezni egy magyar festőművésze-
ről, ki a mi hegyes-völgyes, szép megyénk
szülöttje.

Az 1881. évben Budapesten a többi
beküldött kép közül feltűnt a műértőknek
egy egyszerű arcképfestmény, mely egy ba-
jor parasztot ábrázolt. Dicsérték a kép teh-
nikáját, azt a szorgalmas és lelkiismeretes
munkát, melylyel a művész feladatát meg-
oldotta. Egész biztossággal azt lehetett róla
leolvasni, hogy hosszabb tanulmány előzte
meg ezt a munkát, s a lázas sietség heve
nem ragadta el a képirót. Szabatos rajzolás,
biztosság a színek felrakásában jellemző vo-
násai azon képek, mely Nyitra megye mű-
vészetét, Peske Gézát dicséri. Született Ke-
lcsényben, 1859-ben. Amint azt általában
a művészekkorábban tapasztaljuk, úgy Peske is
már gyermekkorában adta tanuielet művészi
hajlamainak. Legkedvesebb foglalkozása a

rajzolás volt. Míg azonban egyrészt a mű-
vészet istenasszonya rámosolygott az ő bú-
bajos szemével, másrészt a fortuna kisasz-
zony zordon arccal tekintett reá, mert a
kerlehetetlen halál töle még mint gyermek-
től elrabolta édes szüleit. További nevelés-
ről János bátyja gondoskodott, ki őt a pécsi
gimnáziumba, majd onnan a müncheni aka-
demiára küldötte. Ott évet töltött el itt er-
nyedetlen szorgalmu tanulmányozással, s csak
ezután lépett először a nyilvánosság elé azon
képeivel, melyet fentebb említetttem.

Egy évvel később a boldog gyermek-
kor remissenciáiból választott tárgyat. A
szoba közepén egy leterített asztal áll, rajta
ízletes gyümölcs és bor. Asztalfőn egy ma-
gas támlájú, karosszékben ül a nagymama,
vele szemben egy kisebb gyermek és egy
villogó szemű, okos arcú kis fiúcska, amint
agaskodva egy almát igyekszik elcsipni a
bóbiskoló nagymama elől. Ez azon kép, mely-
nek igen találó címe: „Alkalmat teszi a tol-
vajt.” Kitérő rajzolás, élénk mozdulatok jel-
lemzik a képet. Meglep bennünket az az
elevenesség és csupa mozgékony, s mely
mint egy pajkos gyermek arca a jatszai
kedv, végig leng az egész képen; feltűnik
az a biztosság a kidolgozásban, mely Peske
mindegyik művével elmaradhatatlan.

Tárgyat a népeletből szokta választani.
Specialitását képezik azok a parasztyerkek,
kiket oly megkapó élethűséggel szokott fest-
teni. Meztlábos, szurtos gatyás parasztye-
rekek ezek, élül kicsiny, rövid kötény-
kevel, még rövidebb, jóval a derek földig
erő lajblival, fejükön ócska, lehajlított ka-
rimájú kalappal s mögötte hosszú, görbe
kakastollal, melyet bizonyosan az uraság
pitvarán szedték fel. Ezek azok a jóformán
mind keletényi parasztyerkek, kik szá-
mára Peske „polgárjogot” szerzett a festé-

szetben. Paratlan sikerrel dolgozta ki azt
a képet, melynek címe a „Kemény dió.”
Egy parasztszobában három gyerek ül a
földön, körülöttük szerteszéjjel cucurbita-
darabok, felig törött dió s néhány eldobott
dióhéj. A legidősebb azon fard, hogy fo-
gaival feltörjön egy kemény diót; a másik
ket kisebb testvér, úgy látszik, már jöl-
kott a gyümölcsre, de az ifjabb még min-
dig esőndes szórakozottsággal kotorász az
előtte fekvő kosárban, míg a legfiatalabb,
ez az apró jószág, kedvesen mosolygó ar-
ccal tekint bele a legidősebb fiú egy ke-
mény dió feltörésén erőlködik, összes erejét
kellott összeszednie, mert még a balkezet is
ökölbe szorította. Ez az erőlködés oly félre-
érthetlennül tükröződik vissza a flu arcáról,
oly hatással van a szemlélőre, hogy ha más
nem, úgy ez egymaga is művészi értéket
adhatna a képek. Arcának minden izma
megfeszül, s a mint kivesszük, ereje épen
hanyatló felben van, már előre látjuk, hogy
erőlködése nemsokára megtörik a dió ke-
ményiségén. Valóban nagy gonddal és izle-
ssel kidolgozott munka!

Egy másik kitérő képe a „Felbesza-
kított munka”. A festő művész ismét egy
parasztszobába vezet bennünket. Egy nagy
kemence melletti locán két gyermek lustál-
kodik. Az egyik elterül a locán, fejét a tu-
lipános cifra szűrre hajtotta, s nyitott szája
mutatja, hogy az alom már erőt vett rajta.
A másik lustálkódó nagyokat ásítva szeméit
dörgöli s úgy nyújtózkodik a locán. Ölelőjén
felborult kosár, melyből kihullanak a kuko-
rica szemek. Az időlopásnak kedvesebb ké-
pét, — így ír róla egyik kiváló műkritiku-
sunk, — már képzelni is alig lehet. Peske
nagyon élénken megfigyelhetette ezt a mo-
zzanatot, mert képe a szó igazi értelmében
kiszakított részlet az életből. Ezek a kö-

fejlesztésénél a hármasság nagy eszme meg-
tisztítására kell törekednünk. Az emberje-
gokat, melyek akkor institúcióinkba bevitet-
tek, arra a világnézetre kell vissza állita-
nunk, a melyről azokat a kereszténység hir-
dette. Mert az 1848-ki egyenlőség, testvé-
riség és szabadság hozzánk közvetlenül a
francia forradalomból került, meghamisítva,
a kereszténység ellen hirdelve, vérrel be-
mocskítva. Így nem lehetnek üdvösek ez
eszmék.

Nem azt az egyenlőséget akarhatjuk
mi, mely anarchiára vezet, de azt a ker-
egyenlőséget, mely az emberi társadalom
szükségét tagozását elismerve, egyenlőké-
pen megadja minden embernek, a mi őt
megilleti, megadja a szervezett társadalom
keretében.

Nem azt a testvériséget akarjuk mi,
mely guillotin alá vezeti az embert. Nem
azt az egyeni szabadságot akarjuk mi, mely
egyenlő a fektelenséggel s minden bűnnek
a felszabadításával; hanem azt, mely az
embernek jogot ad élni egyeni szabadságá-
val a jóra, s nem vetkőzteti ki erkölcséből.

Sok-sok mi nálunk e tekintetben a te-
endő, sokban jávítandó lesz a zavar ezen
eszmék körül, nehogy a fejlődési fok, melyre
48-ban léptünk, a magyar nemzet kárára
váljon. Mert mit ér a szabadság és jog an-
nak, a ki azzal élni nem tud? Ha a nép
csupa szabadságtól tönkre megy, mert nem
érett rá; ha az elmesebb kispusztítja a
másikat a szabadság oltalma alatt; ha a
vallásosság és erkölcs hanyatlak; ha csupa
szabadság miatt vész a tekintély és nő a
fektelenség?

Ilyen módon a forradalomba rohanni
lehet, de egészséges fejlődést a nemzetnek
előmozdítani nem lehet.

Legyen tehát a mi lelkesedésünk nagy
és állandó a 48-iki eszmék iránt: de csak
annyiban, amennyiben azokat az eszméket
a kereszténység szelleme megteremtette
számunkra. D.

A gyógynövények termeléséről Nyitra megyében.

Megyénk nyugati határán, Csáca, a
gyógyászatra és ipari célokra használt nö-
vények olyan telepe léteznek, melyek nemesak
széles Magyarországon, hanem a külföldön
is ritkítja párját. E kultúrtelep létesít-
ője egy falusi lelkész, Agnelli József ur, a
ki minél igénytelenebbül lép fel, annál in-
kább fejle irányul nemesak a vidék, de
a külföld megkülönböztető figyelmére. Agnelli
ur a közelmúltban felolvasást is tartott a
becsi akadémián zöldség- és gyógynövény-
gyógy- és iparcélokra használható növények
tenyésztéséről érkezett.

Agnelli ur tevékenysége sokkal több
figyelmet érdemel, mintsem eddig részesítet-
tek. Személyével most nem foglalkozunk,
sőténők vele a csendben dolgozó tudós sze-
relyességét, hanem csak arra akarjuk irányí-
tani a gazdák figyelmét, hogy tevékenységét
a gyógy- és iparcélokra használható növények
termelésében utánozzák.

Ez a gazdasági ág ugyanis annyira
jövődélmező, — Agnelli szavai szerint — hogy

cos, almos szemű gyerekek régi osmerő-
seink, láttuk őket számtalanszor, s csak
neveik nem jutnak hírtelenben eszünkbe,
hogy őket megszólíthassuk.

Peske különös előszeretettel viseltetik
a magyar népelet iránt, művészi conceptio-
jához ez szolgálta tárgyat. Eies megfigyelője
az egyes momentumoknak, s amint ezeket
egy kedvező pillanatban eliesi, epen olyan
megkapó hűséggel tudja őket vásznára vetni.
Szülőföldjét már többször felkereste, dacára
annak, hogy messze külföldön tartózkodott.
Nemesak modelleket keres ő itthon, de mert
tudja, hogy egy magyar kép megfestéséhez
magyar levegő, a magyar művészet műsá-
jának inspirációja szükséges, felkeresi azt
a helyet, melyhez oly számos, kedves gyer-
mekkori emléke fűződik. Szerencsés volt ő
abban is, hogy azonnal felismerte művészi
egyéniséget, mely most már meglehetősen
megismosodott. Ritkán szokott más tárgy-
kepeket festeni s nagyobb szabásu composi-
ciókba sem igen bocsátkozik. Azon lelki-
meretes pontosság meilylyel a legapróbb
reszleteket is szokta kidolgozni, a keprő
bamulatos türelméről tanuskodik. Olyan elő-
nyök ezek, melyek miatt Peske igen előkelő
helyet foglal el a magyar festőművészek
között. Azert mi nemcsak elragadtatással
szemléljük az ő rövid ugyan, de fényes pá-
lyáját, hanem ha kell, le is tesszük adatai
ajándékunkat arra az oltárra, melyen a mű-
vész mindennapi áldozatját mutatja be a
művészet istennőjének. Fiktulusz.

Házasságom.

A minap delután egy fiatal barátom
volt nálam. Még a gyermek-korban vette
kezdetet ismeretségünk. Elbeszélgettünk volt
mindenféléről. Elmondottuk egymásnak fia-

a gyógy- és technikus célokra használt nö-
vények egy évi termése is megfizeti a talajt,
melyben termelt. Sőt neha ennek kétszeresét
is behozza. Sok függ természetesen a talajtól,
a termes sikerétől, de bármily mostoha
körülmények között is az iparcélokra használt
esszerű termelése, még a leghaladatlabb
vidéken is utolérhetően messze fölül-
mulja a szokott gazdasági termények ter-
mesztését.

A nevezett lelkes természetbarát már
kaplan korában valóságos rajongással visel-
kedett a növények iránt. Atyai birtokán
Szakolcán, fáradszón, folytonos kísérle-
teket eszközölt. Különböző virágporok ke-
resztése és növények oltása által egészen
új fajokat produkált. Így új fajta buza,
rozs, kukorica, szőlő és krumplicévek
csalt ki mesteresen az anyatermészet ki-
apadhatatlan ölelő. Szőlőt termelt, melynek
bogyója akkora, mint egy dió, vagy paradicsom-
alma. „Magyar kincs” és „Juwel” nevű
krumpli-gumóit, mindjárt az első években
vagonszámba szetkapkodtak Németország-
ban. Ez alkalommal sikerült egyuttal nyit-
tára jutni azon, nem ugyan nagyfontosságú,
de mindig érdekes talányt megoldani, mi-
ként lehet hosszúságú vagy hegyes krumplicé-
kerek- vagy hegyes burgonyát termelni.
Továbbá miként lehet sarga, fehér vagy pi-
ros húsú krumplicé, mintegy kommandó szóra
termelni.

Ugyanezen alkalommal azon föfede-
zésre jutott, hogy a gyógynövények is jelen-
teken használnak produktálhatók és serény
erneyedtelenséggel ezekre fektette főgondját.
Voltak évek, hogy pl. a Herba hyssopi-ból
60 metermázsát, a Herba salviae-ből pedig
még többet produkált évenként.

Agnelli ur rendszere szerint a gyógy-
növények mely szántást vagy kapálást igény-
elnek és pedig már ősszel, különösen
pedig azok, melyeknek szarított gyökereit
képezi a főfontosságot. A meilyen szántott
vagy felhasított talajnál a növény buja-
zódik, egészséges, nagy levelű, két háromszor oly
nagyra és gyorsabban nő, mint sekelyebb
szántásnál, úgy hogy esetleg többszörös arat-
ással is kecsesget. Magva nagy, fejlődött,
a törzs, level nem annyira kitéve a beteg-
ségeknek.

A mi a talajt illeti, a gyógynövények
különböző természetek szerint majd a víze-
nyős, majd homokos vagy porhanyos talajt
szeretnek, melynek elsorolása hosszúra ter-
jedne. Csak azt jegyezzük meg, hogy a
szántóföld e növények termelésére sokkal
előnyösebb, mint pl. a kert, hol a hazak,
kerítés, fák miatt kevésbé vannak kitéve az
eltető napnak és levegőnek.

Kertekben az eszöv a háztetőkről s
fakról kormot, port mos le, azonkívül több
oly kárteknony anyagot sodor magával, mely
ártalmára van a növényzetnek. Ezt látjuk
a szőlőnél. Ugyanezen egál alatt, sőt ugyan-
azon helyen, azonos megmunkálás mellett,
egész másként tenyész a szőlő a hegyoldá-
lon, hol jobban éri a nap és a szabad le-
vegő, mint a kertekben. A hegyoldalt ter-
melt bor erősebb, állandóbb, tarthatóbb, jobb
és zamatosabb a kerti bornál. Epp úgy van
a dolog az orvosi növényeknél.

Franciaországban mindazon helyeken,
hol 1870—71-ben nagy csatakat vívtak,
a rákövetkező évben igen gyér termés volt,
mert a füst és por, melyet az eszöv lecsa-
polt, gyengévé tette a gabonaméteket. S
ha állítják, hogy a vadon tenyésző növé-
nyek jobbak és erősebbek a kerti növé-
nyeknél, az teljesen igaz, de nem jobbak a
szántóföldben termesztett növényeknél. A
vadon termelt növény csak annyiban mulja
felül a kerti, a mennyiben szabadabban

talkori kalandjainkat. Nagyon jól esett sze-
veinknek a visszaemlékezés. Vegre a mesél-
getések fonálán barátom házasságáig ju-
tottunk.

— Ugyan mond csak kérlek, hogy tud-
tad fejedet a házasságra adni? szolek, mert
még nőlen voltam.

Nagyot sóhajtott Geza.

— Magam sem tudom — mondta. —

Eszemben sem volt a megházasodás. Ugy
jutottam bele, mint Pilátus a Credóba.

— Ejnye! Ejnye! Ezt még nem is
mondta nekem. Beszélj el.

— Nagyon szívesen. De ha megmond
magad, ne engem okoz.

— Ne félj! En halás hallgató vagyok.

— Akkor — kezdte — egy vidéki vá-
rosban volt lakhelyem. Az ottani lap fő-
munkatársa voltam. Vigan eltem napaimat.
Sok házhoz bejárás voltam. Különösen azon
házakban szerettem megfordulni, a hol szép
lányok voltak. Ilyen ház volt a városból ne-
gyedórnyira fekvő Sorényi kastély. A kas-
tély ura egy vezgett földbirtokos volt, a
kinek leánya Ella, a vidék szépségei közé
tartozott. Ellának fényes hozomány volt.
A kastélyon kívül apja meg vagy három
tucat váltót igért.

— De Geza, hogy tudsz így beszélni
a feleségről? Hátha meghalja?

— Az Istenért, ne remítgess. Hiszen
én nagyon szeretem a feleségemet, de a háta
megett néha eljár a szám.

— No csak folytasd.

— Nos hát a mint mondtam a hozó-
mány fényes, a leány szép és fiatal, alig
húsz éves. Már csak egy ferjnek való le-
gényke kell és kész a házasság. De Ella
valogatós volt. Csak híres emberhez akart
menn. Ez pedig nem akadván, a párta nem
lett főkötté által kiszorítva.

kapja az esőt, levegőt és a napfényt, a mit
bizonyára elérnek a szántóföldi növények,
melyeknek meg azon előnyük is van, hogy
esszerűbb megmunkálásban részesülnek és
természetüknek megfelelőbb talajt is kap-
hatnak olykor-olykor. Kertben kiválóan a
Salvia hortensis tenyészik. A kert azonki-
vül alkalmas a palánták tenyésztésére. Ön-
ként érthető, hogy ezen célok csak a
nagyban való termesztésre irányadók.

Agnelli ur természetmennyeit Szászor-
szág, Porosz-, Cseh-, Ausztria, Tirolból s
több más helyről jöttek megtekinteni s
nagyban csodálkoztak, midőn látták, hogy
nagy komplexusokban, szabadon, a mezőn
termeli a gyógynövényeket, mivel azokat
eddig rendszerint csak kertekben látták.

Az emberek eleinte nevettek, midőn
látták, hogy több holdra terjedő táblákban
Herba Salviae officinalis, Althea Rosae és
A. nigra vagy Cichorium intibus tenyész.
Az emberek vállalt vontak, hogy ki fogja e
növényeket öntözni, hogy hiszen ezek kertbe
valók, nem lesz belőlük semmi haszna. Mi-
kor azonban kiderült, hogy a vállalat sike-
rült, az élelmesebb fordítottak egyet a
vitorlán s utánozni kezdték a plebánost.

A mi az öntözést illeti, meg kell emlí-
tenünk, hogy az öntözés a kert árnyoldala,
mely csak a kertben lehetséges, a szántó-
földön hozzá meg kárteknony is lehet. Ön-
tözni csak addig kell, míg a mag ki nem
esirázott. Ha kiesirázott öntözésre csak ak-
kor van szükség, ha a növényeket palán-
táknak használjuk, vagyis átültetjük. Mi-
helyt az átültetés megtörtént (mikor a gyö-
keret vízbe mártjuk) megszűnik az öntözés.
Növényeknél, melyeket egyenesen magban
kivetünk a szántó földre, soha sem szabad
öntözést alkalmazni.

Az öntözés hátrányos a növények mű-
nösegere, mert elkenyvezeti azokat s hatá-
sos erő illat nélkül növekednek fel, vagy
azt csakhamar elvesztik. Káros a növény-
zetnek az öntözés, ha ez nem esszerűen
kezeltetik. Ha pl. forró idejében öntö-
zünk, a gyökér leforrázva lesz, ha kemény
vagy kutyvizzel eszközzöljük, a gyökér else-
nevez. Vannak gyógynövények, melyek ep-
pen oly helyeken tenyésznek, melyeknek
semmi hasznát nem vehetjük. Tehát termé-
ketlen, kopár dombokon, hol csak sovány
fű tenyész, meg mindig eredménytelen lehet
Althea vagy Herba ruthae-t termesztetni.

A gyógynövények vetési ideje a tavasz.
Vannak köztük olyanok, melyek csak ta-
vaszkor ültethetők, ilyenek az egyváriak.
Minél korábban ültethetjük, annál előnyö-
sebb. Sőt az evelő növényeknél is tanácsos
a korai ültetés. Az ültetés akár magvetés-
sel, akár pedig a gyökerek szétosztásával
történik, mások ismét palánták vagy pedig
gumók által szaporíthatók. Bővebbet a jövő
számban.

Levelezés.

Csáca, 1894. április 3.

Tisztelt szerkesztő úr!

Mudronek fámózus rapírata, melyet
itt mindenki a trenesari liberalis tüntetés
gyermekének tart s a melylyel elaraszot-
tak az egész kiszucni völgyet, megérdemelt
sorsára jutott. A paraszok mind hozzák
plebánaiakra a példányokat, hangoztatva:
„Ah lártári, ilyen ostobaságokat küldenek
nyakunkra az urak, egessék meg.” S a ple-
banosok fűtik is a szóbát velők, hogy már
bele is izzadtak. De mit eredményezett
Mudronek? Parasztaink olvasni akarnak
minden aron, de mint ő mondják: nem
hiabavalóságokat! Érdeklődnek az egyház-

Vegre engem hozott a balsorsom oda.
Ella, a mint megdnta, hogy iró vagyok,
rögtön belem szeretett. Ettől a perctől fogva
ebéd, estely egymást érte. En mindig hiva-
tatos voltam. Nagyon kitüntettek. A házi
kisasszony mellett volt a helyem. Fekete-
kavemből rendszeren kifejejtettek a cukrot.
De aztán az Ella kis fehér kezei ugyancsak
siettek a hiányt helyre pótolni. Minden thea
estelyen el kellett mondanom kedves ételeim
lájstromát. Meg hogy a thea hogy szere-
tem, stb.

— Hisz akkor arany dolgot volt.

— Arany am, ha csak eddig tartott
volna. De hogy végződött ez.

Egy szép májusi napon történt. Sövé-
nyiek epp ebédet adtak. A házi kisasszony
váltig kiált a tokaji borból, míg vegre me-
glehetősen pityokas kedvem lett. Ebéd után
kimentünk a kastély melletti parkba sétálni.
Gyönyörű idő volt. A természet kifejtette
egész pompáját. Az én fogékony szívem tele
volt a szépségével. Éreztem, hogy valamikép
ki kell ontani keblem érzelmeit. De hogyan!
Ah hisz itt van Ella. Mit tesz az, ha neki
most szerelmet vallok. Ha nem akarom az-
után megtartani, azt mondom: „Költő va-
gyok, szazat szeretek!”

Körültekintettem. Sűrű bokrok koszo-
ruzták a tert, melyen állottunk. Leskelődő
szemekről tehát nem kellett tartani. Hirte-
len határoztam. Megragadtam Ella kezét s
kiáltottam:

„Ella szeretlek! Szeretlek szívem leg-
melyéből. Te vagy az én világom. Csalogató
deli-bábom vagy, a ki becsaltál a boldogta-
lanság örvényébe. Mond, elősz hozzám?
Akarsz-e feleségem lenni?”

„De hagyjon kérem. Valaki meglát.”

„Csak azt mondd: igen vagy nem. Az

politikai kérdések iránt. Előfizetnek sz. Adal-
bert társulat kiadásában havonként megje-
lenő s egyházi-politikai kérdésekkel foglal-
kozó folyóiratra. Így magában Csáca váro-
sában egy héten belül e lapra 36 előfizető
jelentkezett s jelentkezik folyton. Descartes
ismert szavai: Cogito ergo sum, jutnak most
eszembe. Gondolkozni kezdenek katolikusa-
ink s arra jönnek, hogy igenis ők mint
katolikusok léteznek. Ebredeznek, egyhá-
zunk viszonyaival foglalkozó lapot akarnak
olvasni — a mi jó jel. Csáca.

Helyi hírek.

**Bende püspök a Sz. Vince-
testvéreknél.** Bende Imre nyitrai püs-
pök, f. hó 1-en reggel megjelent a nyitrai
Sz. Vince-szűzeknél, hogy azon iskolás gyer-
mekeket, kik először járulnak az Ur aszta-
lához, az első áldoztatásban részesítse. A
főpásztor a templom ajtajánál Nécsey Endre
esperes-plebánus fogadta, mire az ünnepe-
lyes szt mise következett. Az evangéliom
után a püspök beszédet intézett a kisdédek-
hez, majd a keresztégi fogadalom megújí-
tása következett s ezután minden egyesül-
megeköltöztette a feszületet. A gyermekeket,
számra nézve mintegy 200-at, azután a fő-
pásztor a testvérek helyiségeiben reggelivel
megvendégelte.

Wiedermann Károly Pozsony
tankerületi főigazgató folyó hó 4-en Privi-
gyéről Nyitrára érkezett és megtette a szo-
kásos látogatásokat a gimnáziumban. Wie-
dermann ur még a jövő hét folyamán, hal-
lomás szerint, itt marad.

Felolvasás. Folyó évi április 8-án
vasárnap delután két órákor a városháza
nagytermében Halasy Béla helybeli polgári
iskolai tanár ur az 1896. évben, Budapesten
tartandó milleniumi kiállításra vonatkozólag
felolvasást tart. A felolvasás kiterjeszkedik
Magyarország iparának jelen, jövője, vala-
mint annak viszonyára a külföldi iparral
szemben. Ezen, a kereskedő és iparos osz-
tályt érdeklő felolvasásra kérjük a keres-
kedő és iparos urakat, miszerint minel na-
gyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.
Az ipartestületi előjáróság.

A helybeli honvédség kath. le-
génye, mint ismeretes, már hosszabb idő
óta minden vasárnap testületileg jelenik meg
a 9 órai istentiszteleten a ferenczi tem-
plomban. Ezen üdvös intézkedés *Palkovics
József* dandárparancsnok és honvédeztres
urnak köszönhető. Omeltósága, ki paratlau
egyedül álló magas műveltsége és világ-
tapasztalataláról s felette előkezeny modora-
ról ismeretes, oda igyekszik, hogy a ren-
delkezőse alatt álló nyitrai feldandárban a
szigorú katonai kiképzés mellett a vallás-
erkölcsi szellem, mint a katonai fegyelem
legbiztosabb alapja is ápoltsanak. Ez okból
f. hó 5-en a honvédegenység megjelent a
ferencieknél a hu-véti sz. gyonásra is. A
marcona kinezési honvéd-bakák s napon
reggeli 6 óra tájban zsufolagis töltöttek meg
a templomot s a katonáknál oly kiveteles
ahitattal járultak a szentségekhez, minőt
csak Németországban volt alkalomunk ta-
pasztalni.

A főgimnázium kegyelete. F.
hó 4-en róttá le kegyeletadókat a főgimnáz-
ium Kossuth Lajos emléke iránt. A gysz-
űles programja a következő: 1. Megnyitó
beszéd. Tartotta *Hollay Pál*. 2. Kossuth
meghalt. Illes Balintól. Szavaltá *Gramling
Kornél*. 3. Kossuth Lajos emléke. Pulez Ede-
től. Szavaltá *Lósy Géza*. 4. Vonások Kos-
suth Lajos életéből. Irta és felolvasa *Pap-
per Manó*. 5. Kossuth Lajos halálára Luby

egyik megtart az életnek, a másik a halál-
taszt?”

„No nem bánom: igen. De hihetek-e
szavának?”

„Irói szavamra mondom, hogy el-
veszlek.”

„Komolyan beszél?”

„Esküszöm az égre, komolyan.”

„Mikor tartjuk a menyegzőt?”

„A mikor akarod.”

Itt idilli boldogságunkat megszakította
a közeledő társaság. Hogy haragudtam akkor,
hogy jöttek. De azóta hányszor sóhajtottam,
különösen, mikor a feleségemnek rossz kedve
van, hogy miért nem jöttek legalább negyed-
órával hamarabb.

Nemsokára távoztam Sorényiekől. Fő-
fájásomat adtam okul, de tulajdonképen a
jövő boldogságomat, akartam átgondolni.

Azonban reggelre kelve az eszét el-
felejtettem. Az ember nem szokott emlékezni
arra, a mit berugott fölvel tesz. Tehát na-
gyon meglátszó, midőn az utóára lépve
egyik ismerősöm gratulál házasságomhoz.

Erre eszembe jutott minden. Szaladtam
Sorényiekhez, hogy felvilágosítsam őket a
dolog mián állása felől.

Amiut bélepek az ajtón, Ella fogad.

— No kis főlegényem, hogy van? Nem
fúj a fejeeskeje?

De már erre nem volt bátorságom,
hogy előlépjek a kifogásaimmal.

Két hónap alatt meg volt a menyegző
és én azóta boldog férj vagyok. G. K.

Sándortól. Szavaltá Steiner Sándor, 6. Kosuth imája a kápolnai esataterén. Szavaltá Pulez Ede. — Ezután az önképző kör elnöke Vass Károly tanár mondott szép, hazafias beszédet, melyben a „nemzet atyját” Kosuth Lajost a hazaszeretet példányképeül állította az ifjuságnak. Az ifjuság a „Hymnus” éneklése közt távozott a sikerült ünnepélyről, melynek fényét nagyban emelte a kegyesrendi teológusok teljes számban való megjelenése, amiért az önképző kör halás köszönetét fejezi ki.

Kinevezés. Pyber Ignác és kir. kamarás m. kir. honvéd-százados, hasonmóságban helyeztetett Fiuméba. Tiszteletére f. hó 7-én a Vivóbar lakoma volt. — *Iff. dr. Krajszik Ferenc* főispáni titkár, városunk ismert alakja, a helygymnasteriumhoz segéd-fogalmazóvá nevezetett ki.

Sorshuzás. A helybeli kir. közjegyző közbenjötté mellett f. hó 3-án tartatott meg a keresztény nőegylet menházának tanács-terében nagyszámú közönség jelenlétében, a 87 drb. olajfestmény kisorsolása: Nyvőszámokul a következő számok húzattak ki. — 9, 19, 31, 45, 76, 110, 132, 137, 140, 142, 169, 195, 205, 212, 214, 216, 223, 224, 225, 231, 244, 248, 259, 267, 282, 312, 331, 348, 374, 396, 417, 443, 444, 472, 473, 483, 486, 489, 495, 499, 512, 547, 560, 569, 573, 588, 595, 599, 607, 624, 629, 633, 656, 670, 672, 688, 715, 719, 754, 765, 773, 777, 788, 796, 799, 807, 811, 837, 848, 864, 869, 877, 886, 889, 892, 901, 908, 922, 923, 928, 942, 945, 955, 959, 964, 978, 981. A ker. nőegylet titkari hivatala felkeri ezen sorsjegyek birtokosait, hogy nyerevényeik átvelele iránt a huzas napjától számított 30 nap alatt okvetlenül jelentkeznék sziveskedjenek, mert nem jelentkezés esetén a sorsjegyen már jelzett körülmény beáll. Jelentkezni lehet minden nap d. u. 2 óratól 3 óráig a menházban.

Sorozás. Nyitra és hét folyamán tartatott a városi sorozás. Allitva lón 297. Valamennyi kemény legény, de csak lágy időben, mert csupán 36 vált be közölök.

Kossuth Lajos Nyitra felállítására. A nyitrai iparbanknál újabb adakozott: Slachta Miksa közös számszaki számtanácsos 5 frttal. — Ezen összeggel, az iparbanknál ezigéig összesen befolyt 37 frt.

A Kossuth-gyász Nyitra. A gyászintézkedést meghalt nagy hazakönnének Kossuth Lajosnak katolikus vallású neje s leányát megtartotta a nyitra-alsó- városi esp.-plebanus fényes segédlettel f. hó 7-én 9 órakor a kegyesrendiek templomában, mely ez alkalommal zsufoltság megtelt. Ott volt a városi hatóság teljes számmal, a megyei s állami hivatalok mind képviselve voltak, megjelentek a kath. el. fiu s leányiskolák valamint a gimnázium s polgári iskolák növendékei; nagy számban voltak ott Nyitra városának buzgó honleányai is, többnyire feketében élükön a főispánné ő meltsósága. Hatalmasan emelte — írja tudósítónk — a szívünkben érzett gyász, oslatva annak fájdalomát s keservet a kegyesrendi növendékek által négyes hangban gyönyörűen előadott gyászdalok edes danaja, valamint a városi hatóság által felállított katalink, mely egész virágerdő között a sok gyertya lángengerében uszni látszott. — A katolikusok egyházi szempontból lerótták ezzel hazánkra iránt érzett kegyeletük adóját, megteve azt, mit az egyház szabványai értelmében megtehetők szabad volt.

A nyitrai izr. hitközség Kossuth Lajos elhunyt alkalmából f. hó 5-én gyászintézkedést rendezett, melyre gyászkeretes meghívokát küldött szét. Tudósítónk a zsinagógában látta Craus István alispánt csaknem az összes megyei hivatalnokok elen; ott volt Craus Vince arv. elnök az összes ölnökökkel, Kostyal Pál a városi tisztevelökkel, Meray Lajos orsz. képvis., Kovács József, Metzger Ede gyógyszerész, Beke penzügyi tanácsos, Kenez Csátár, Kalavszky, Prindl, Szulyovszky Gusztáv és Szecsi Ferenc üdvödek, Cseh Lajos kegyesrendi tanár, Hirn Lajos a polg. iskola összes növendékeivel és az egész tanstülettel. A gyászmát Wezel, stomfai rabbinus mondotta.

Istenfelő Nyitra. Az idén igen korán volt a husvét, a keresztjáró napok is korábban köszöntöttek be, mint máskor. Nyitra meg sokkal korábban, mintsem a kalendáriumban vannak. A katolikusok keresztjáró napjain a piaristák a testverek és a ferenciek templomai kepezik a stációkat. A politika keresztjáró napjain az első stációt a par-utcai zsinagóga, másodikát a piarista templom s a harmadikat a színház-Kossuth-ter kepezi. A megyeház, melynek urai a keresztjáró napokon carraiban foglalnak állást a megyeház-teren, most felvonultak a zsinagógába, a piaristák templomába és ma vasárnap a szimmetria kedveért bizonyára a színház-Kossuth-terre is a protestans isteni tiszteletre. Igen epünök az isteni tisztelet ily gyakori látogatásán. Barcsák minél gyakrabban volna alkalmunk látni ez urakat testületileg az istenítiszteleten, mert különben ha Izsaiás proféta elne, most imigyen variálna szavait: „Nem jó az, ha isteni tiszteletből csinálnak politikát és politikából isteni tiszteletet.” (V. 20.)

Északi fény. E hó 1. és 2-án éjjel pompás legkörülatványban gyönyörködünk a láthatár északi oldalán. Egy hatalmas üstökösöz hasonló fényesoma jelent meg a püspökvártól kissé nyugatra és szürkőző fényvel ragyogta be a láthatárt. Majd állandó maradt, majd meg lassu rezgessel alig észrevehetőleg változtatta alak-

ját. Minthogy a buzogányalaku fényesoma nem függött össze a láthatárral, sokan üstökösnek nézték, nem volt azonban egyezsoklatlan jelensége északi fénynek. — Ez alkalommal megemlíthetjük, hogy az északi fény mivoltát és eredetét a mai napig sem képesek tisztán megalapítani. Csak annyi bizonyos, hogy valahányszor megjelenik, mindannyiszor élenken megzavarja a földdelesegéi állomásokon alkalmazott dejelműtöket. Továbbá, hogy összefügg a nap testén mutatkozó foltokkal, amennyiben ezek arányával növekszik vagy fogy. Az előbbi jelenségből azt következtetik, hogy a földből veszi eredetét, míg az utóbbi körülmény a régebbi nézetet látszik igazolni, hogy t. i. nem a földön, hanem a világegyetemben keletkezik és legkoránban csak láthatóvá lesz, mint pl. az üstökös fénye. — Vannak azonban tudósok, kik a földben és a levegőben rejlő villamosság összehasonlításával magyarázzák, mely egymásbaömlés a föld sarkain kepeződik. E célból 1882-ben Lemström, egy svéd tudós hazájában két magas hegyen sodronytelepeket alkalmazott, és a hegyek ormán csakugyan az aurora borealis-hoz hasonló magas fényoszlopok mutatkoztak. Az északi fény mibenlétét meg a spectral-analysisek, a színképelemzések sem sikerült megállapítani. Olyan vonalat hogy ugyanis hatra a színképen, mely a földön, vagy bármely más égitesteken megfigyelt fényben, nem fordul elő és éppen ezért az „északi fény vonalának” nevezik.

Kihágás. F. hó 1-én esti 9 órakor egy rendetlenkedő ittas honvéd különféle hosszú időm át zenebonát csinált a pár-utcan. Többi közt egy gyermekesit tolo zsidóasszonyt is inzultált. E közben egy araméni közbetvette magát s a honvéddel szováltásba elegyedett, végül arcu ütötte őt s egy bolha menekült. A honvéd leskelődött reá a bolt ajtajánál, honnan nemsokára egy Schuz Armin nevü fiu kilepett, kit a honvéd azon hiszenben, hogy ugyanaz, ki őt arcu ütötte, nyakszirtzen szurt. Az excedens honvédet bekisértek, a sebesültet pedig a pártuczi zsidó kórházba szállították.

Levágatott a városi közbvágóhidon 1894. 1-85 negyedében: 66 db. bika, 223 db. ökör, 60 db. tehén, 75 db. növendék, 595 borjú, 308 juh, 32 db. kecske, 485 sertés.

Piaci árak 1894. évi ápril hó 6-án: Buza 680—690 frt, árpa 680—7 frt, rozs 550— frt, zab 730—750 frt, bab nem volt, tengeri 5— frt.

Vegyes hírek.

Igen kérjük lapunk előfizetőit, kik a lap szétküldésében valami rendtelenséget vesznek észre, hogy azt tudomásunkra hozni sziveskedjenek. Ismételtül fordulnak elő egyes panaszok, de ezekből nem lehet kideríteni a mulasztást, hol történik a vis-zelés. Annnyit azonban konstatálhatunk, hogy sem a kiadóhivatalt, sem pedig a nyitrai postát nem illeti a felelősség, mert ez utóbbi legnagyobb pontosságal s részünkről eléggé meg nem köszönhető jóakarattal oldja meg feladatát. Vagy a mozgó-posta vagy pedig egyes vidéki postahivatalok terhelik a gyanu. Mivelhét t előfizetőink valamennyien tudomásunkra hozzák a lap elmaradását vagy késedelmező kézbesítését, kik ilyet észrevesznek, feljelentést tesszünk a m. kir. postá- és távírda igazgatóságánál. Pozsonyban. Ez csak a beszélgetett alkot alapján lesz képes kideríteni a tettet. — Tisztelt olvasóink ez által *nehézik tesszeik sziveségét*, mert fellelte hozzant s a lapra nézve káros körülményit szabadulunk meg. — A reklamáció felkrajcáros levelező-lapunk vagy pedig nyitott borítékban postabermétesen eszközölhető.

Kinevezés. *Hajek Pál* privigei adóellenőrt az ottani adóhivatalhoz adótárnokká neveztek ki. Hajek ur, Privigei nem csak mint elő Jules Verne-regénybeli alak ismeretes földkörüli utazásainál fogva, hanem az ottani társadalomban élenken pezsgő kedélyhangulatnál fogva előlékő szerepet játszik, miért is számos tisztelővel mi is előléptetéséhez ösztintén gratulálunk. — *Metzner József* privigei adótitst ugyanoda adóellenőrré, *Malcker Endre* állami végrehajtó a nyitrai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitsté nevezetett ki.

Áthelyezés. *Hoyka László* vágóhelyi járásbírosági irnok és *Hodonszky János*, ugyancsak irnok a malackai járásbíroságnál, kölcsönösen áthelyezettek.

Egyházm. főtanfelügyelői látogatás. *Mihálik József* egyházmegyei főtanfelügyelő minőségében f. hó 2-án harmadik iskolalátogatási körúrtára indult el, tervbe veven az Illava, Zsolna és Rajec tájékan létező r. k. nepskolák megtekintését.

A bérmaut programjáról a következő sorokat vesszük: „A nyitrai püspök ur ő meltsósága tavaszi bérma-utja: május 13-án pünköső-vasárnapján Trencsénben, május 14-én Kosztolán fog bermalni. Innen Trencsénbe visszatérve 15-én meglátogatja az ottani összes tanintézeteket; május 16-án Teplán, 17-én Missenben, 18-án Apáttalván, 19-én Szoblahón, 20-án Turán, 21-én Szelecezen, 22-én Vágújfalván, 23-án Beczkön bermal s ugyanitt következő nap az urnapi körmenetet is tartja. — Május 25-én Morva-Lieszkön, 26-án Bossacszán, 27-én Kochanoczon, 28-án Driethomán, 29-én Oréhon, 30-án Alsó-Szucsán, 31-én Felső-Szucsán s végre június 1-én Szkalán adja fel a bermalás szentséget. — Mint halljuk ő meltsósága különösen szíven viselven s főpásztori gondjai közé számítván a népoktatás ügyet, minden egyes plebánián az iskolát is meglátogatja, hogy személyesen meggyőződjék a neptevetés állásáról.”

Trencsénből azt írja egyik rendkívüli levelezőnk, hogy a püspök ur ő meltsósága fényes fogadtatásra nagyban készülnek.

A „Nyitramegyei tanítótestület” nyitrai járásköre f. évi tavaszi gyűléset e hó 19-én d. e. 10 órakor Nyitra, a r. k. nepskola tanácskozási termében fogja megtartani; melyre úgy a tagok, mint az érdeklődő tanügybarátok tisztelettel meghívattak. Nyitra-Bodok, 1894. ápril hó 3-án. Kiváló tisztelettel *Illeay Nándor*, a járáskör jegyzője.

A nyitrai lutheranus templom. A „Budapesti Hírlap” nyitrai levelezője azt írja, hogy a nyitrai lutheranusok a Kossuth-gyász alkalmából, *miután templomukon nincsen harang*, egy, két metermázsás harangot hozattak és azt felállították a színház előtt. — Ez a hír egy kis történetket juttat eszünkbe: A hitoktató megmagyarázta a gyermekeknek, hogy az Isten mindenütt jelen van, s hogy nincs olyan hely, melyen az Isten nem volna jelen. — Hirtelen felláll egy kis lurkó, s tudákos képpel mondja, hogy ő tud olyan helyet, hol nincs Isten. — Hol? kérde a hitoktató megütöközve. — Edes apám pincejében válaszolt a kis Istentagadó. — De hát nem megmondtam, hogy az Isten mindenütt jelen van, tehát edes apád pincejében is jelen kell lennie, korholja a tanító. — Igen, válaszolt a fiu, de edes apámnak — nincs pinceje. — Tökéletesen igaz tehát, hogy a nyitrai lutheranusok templomán nincsen harang, de templomuk, vagy egyáltalában imahelyük sinesen.

Galgócról jelentik: Folyó hó 1-én delután az izr. templomban Kossuthért volt gyászünnepély. Hazafias dalokat zengtek a gyászünnepélyben résztvevők, azonkívül gyönyörködtek egy „német” beszédben, melyet a helybeli rabbi mondott el; de ez nem akadályozta a kesergőket, hogy a gyászünnepély után a „Müller”-féle kávéházban reggelig táncolt a gyászólok színe-java. Denique sirva vidag a magyar!

Komoly szót ejtett a komoly emberekhez Kossuth Ferenc, midőn atyjának temetése után a budapesti egyetem történelmet hallgató tanár-jelöltjeinek nála való tisztelegésök alkalmával ezeket mondotta: „A történelem oly könyv, melyből igen sokat lehet tanulni; sokat lehet tanulni olyat is, van sok olyan oda beírva, mely nem volt igaz. Önök, kik hivatva vannak a történelem tanítására, meg vagyok győződve, igyekezni fognak elválasztani az igazat a nem igaztól.”

A mit a fiu a történelmi osztó-igazságról a tanárjelölteknek mondott, azt a történelem minden alakjára, következeskép századunk változatos eseményeire s a velök kapcsolatban állott egyéniségekre is kell alkalmazni. El kell azokban választani az igazat a nem igaztól, a valót a mesétől, a fényt az árnyéktól. Az osztó-igazságnak ezt a megnyilatkozását mintha már most a Kossuth gyászon is észrevettük volna. A kik ismerik vagy komolyan tanulmányozták a 48/49-iki időket, azok igen megkülönböztetik a 48-iki Kossuthot a 49-ikétől, az 1848 ápril 11-ike előtti és utáni Kossuthot; és bizonyára ez okozta a gyászban való különbséget is s szabott hartárt a honfi-szív erzelmeinek. Így volt különben már életében Kossuthtal Deák Ferenc is, együtt munkálkodtak de csak 1848 szeptemberig. Deák Kossuthnak becső barátja, Ferenc fiának keresztatyja, a 48-iki nagy átalakulás előkészítésében munkatársa s az első telelős miniszteriumban mint igazságügyminiszter minisztertársa volt. De beállott az idő, midőn sok mással Kossuthot többé nem követhette és 1848 szept. hóban Bathyáni Lajossal, br. Eötvös Józseffel kilepett a miniszteriumból s alig érintkezett többé Kossuthtal, a hazából való távozása után éppen nem. Elmondta ezt maga Kossuth Deák halálakor irt leveleiben. „Minden hajdani barátain között épen Deák volt az, mindenek között épen ő, ki mióta száműzöttek vagyunk, irantam vagy az enyimek iránt (kikkel pedig verrokonságban is volt) a legkisebb érdeklődésnek, a legparányigabb részletek tudomra saba jelét nem adta. Kisdéd gyermekeim tömlőczben sínylődtek. Volt, a ki bezáratta magát velök, hogy ápolhassa. Idegenek, politikai ellenem a legszívesvebb részvetben versenyeztek irányukban. Deák csak azt sem kérdezte soha: élnék-e? Számkivetésbe vándoroltak. A nép, az ismeretlenek ezrei könyekkel, áldással kísérték hajójukat. Deáknak nem volt számukra a hon-talan élet hosszú útjára egy „Isten veletek” izenete. Két családí gyász súlya nehezedett reám idegen földön. Majd összerokadtam a teher alatt. Résztvet hangzot felém 5 világ-részből idegenektől. Deáknak nem volt számomra egy részvétzava. Pedig ő, a legbensőbb barátom egykor, *ismerte lelkemet* miut jobban senki; meghitt tanuja családí életem hazias boldogságának, tudta, hogy egyetlen részvétzava, mi balzsamir lett volna szíven meg most is vérző sebére. De a hazának száműzöttje az ő szíveből is száműzve volt.” — Miért tette ezt az igazságos Deák? Miért másért, mint csupán azért, mert Kossuth életében meg kellett különböztetnie az időket és módokat s a történelem útmutatása mellett így kellett tenniök a Kossuthot gyászoló mai hazafiáknak is. Mit tehetnek ök róla? D.

Nagyapolecsányból értesülünk, hogy ott e heten 9 városi képviselő választott újra, azon jellemző eredménnyel, hogy egyetlen egy zsidót sem választottak meg.

Megfeneklett Wekerle. Wekerle Sándort súlyos baj érte f. hó 4-én, melynek következményeit hetekig fogja viselni. Ugyanis Buziásnál egy „Wekerle Sándor” nevü vontató hajó egy más személyszállító hajóval összeütközött és súlyosan megsérült. — Ezt még ki lehet javítani, de azon összeütközés, melynek a másik Wekerle ápril 1-én lett áldozata, nem lesz olyan könnyen reparálható.

Rablás. Szokolcán egy az 5 órai vonattól elkéssett szokolcái leány gyalog ment Holicsra. Amint Szokolca és Vrädist közt eső hidra jött egyszerre két ismeretlen ember kiugrott a hid alól és a szegény leányt 60 krra rugó birtokától és kabátjától megfosztotta. — Ez is mutatja eléggé, hogy mennyire lehetnek megszorulva a Szokolcavidéki t. c. rablók, mikor 60 krajcárért leg-alább is 5 évi elzáratást reszkiroznak.

Ongyilkosság. A szkalitei állomás főnöke (Trencsén m.), ki Eperjesről ellenőri minőségben helyeztetett át oda, márc. 31-én a vonat elindulása után a pénztári szobában halantékába lött s menten össze-rogyott. Özvegye s három árvaia siraftja. A beavatottak amerikai párbajról beszélnek.

Betörés. *Isván* Brezina János plebános kocsisának lakásába Sebök József gerencséri lakos betört s attól összes ruháit ellopta. Elésiptek. — *Chinorában* Chrenkó Florián eléskamrájába Kotik Imre betört, de beletört a bieskája, mert eléstétek a esendörök. — *Csúvojon* Pales Lajos, Kohut Jánossal együtt iddoggalván s a nagy ölelkezések közepette Kohut János 20 forintos órája eltűnt s Pales János zsebében találták meg a — esendörök.

Tűz. Március hó 30-án nagy tűz volt Galgócon a varutecában; 2 ház esett áldozatul a lángoknak s csak a városi tűzoltóság gyors megjelenésének köszönhető, hogy elejét vették a tűznek.

Közgazdaság.

A tögymeleg friss — tehát forratlan tejről szelbiten azt hiszik, hogy igen egészséges ital és ezért betegkekkel, gyengélkedőkkel, gyermekekkel itatják. Hogy e részben mit kell szem előtt tartani és hogy az általános hiedelemre mennyit kell adni, kiténik abból, hogy *Hamburg* városának senatusa törvényjavaslatot dolgoztatott ki, mely a forratatlan — nyers — tej elárúsításának betiltását célozza. Indokolásul a többek között felhózzák, hogy „sok esetben lett már orvosilag konstatalva, hogy a nyers tejjel többféle betegség ütlettetik az emberre; ezért a mily mertekben ajánlható a forratalt vagy sterilizált tej élvezése, oly mértékkel kell a nyers tej ivásától óvni, kivált a gyermekeket, kik ugyis könnyebben befertőzhetőek a nyers tejből jutott ártalmas anyagok által. — Tekintettel arra, hogy nálunk még mindig nagyon sok beteg él és hal meg orvosi kezelés nélkül; sokszor megtörténik, hogy ragadós betegségben sínlődő cseled fejti a teheneket és kezeli a tejet, befertőzve ezt és befertőzettevte mindazokat, kik nyersen fogyasztják a tejet. Ezért óvatossáknak kell lennünk.

A nyitramegyei gazd. egyesület és a biztosítás. A nyitramegyei gazdasági egyesület a tagok épületeinek és terményeinek biztosítását illetőleg ez előtt 12 évvel szerződést kötött az „Első magyar általános biztosító társasággal”, mely szerződés a f. ápril hó végén lejár. A nyitramegyei gazdasági egyesület és szerződés lejártá alkalmával nem köti magát egy biztosító társasághoz, hanem tisztán a tagok érdekeit tartva szem előtt azzal a biztosító társasággal fogja az új szerződést megkötni, amelyek a tagoknak a legtovább kedvezményt engedélyezi. A szerződésre vonatkozó tárgyalások megindulása előtt tájékozódni óhajt az egyesület arra vonatkozólag, hogy miként voltak az egyesület tagjai a mostanig fenálló szerződéssel megeledeve, melyek netán sérelmeik, panaszai s mily irányban óhajtának a szerződés módosítását. Fölkéri tehát az egyesület az i. t. gazdaközöséget, sziveskednek ezen fontos ügyben akár szóval akár írásban az egyesület titkari hivatalánál nyilatkozni.

Baromfiaknak való szemes takarmány-felek közül nálunk leginkább a tengerit, az árpat, a buzát, a zabot és kölest hasznalják. Ezek közül legjobb a köles egy tapasztalt német tenyésztő állítása szerint (Allg. D. Geflügel Ztg.). Az árpatban és a zabban a takláo anyagoknak a baromfiak által megkívánt minősége jobb és mennyisége arányosabb ugyan mint a kölesben, a maghéj vastagsága azonban akadályozza az emésztést és a magvak hosszú alakja és hegyes vége pedig azoknak a benne való tova mozgását nehezíti meg s ennek következtében könnyen emésztési zavarok, betegségek támadnak. A baromfitenyésztő gazdának igen jó és aránylag legolcsóbb takarmánya a köles léven, kivanatos, hogy mindenütt termeljenek legalább annyit, amennyi a baromfiak számára okvetlenül szükséges.

A gazdasági egyesületek kiállítására. A f. hó 5-én Budapesten ülést tartottak a gazdasági egyesületek arra vonatkozólag, hogy miként mutassák be működésük eredményét a millenniumi kiállításra. Az értekezleten, melyen dr. Rudnyánszky Bela, megyénk egyik orsz. képviselője is részt vett, elhatározatotott egy közös pavillon építése, melynek költségeit az országos gazdasági egyesület, a vidéki gazdasági egyesületek és a földmivelésügyi miniszte-

rium együttesen fogják fedezni. Ugyancsak a gazdasági egyesületek egy országos gazdasági kongresszus tartását is elhatározták. A munkalátok keresztülvitelére az egyesületek küldöttéből egy nagybizottság fog alakulni, mely aztán egy végrehajtó bizottságot választ. A nagybizottság alakuló ülése Budapesten május hó 1-5-ö napjaiban fog megtartatni.

Ésszerű s egyuttal legocsóbb szőlőtrágyázás. Levélhulláskor, száraz időben jelöljük meg minden tőketerületen egy éleshegyű karóval a tőke igényelte területet négyszög alakban. Ezen területről a felső réteget 0.04—0.05 m. mélyen vakarjuk le s azt összeaprítva a négyszög egyik sarkára gyűjtjük össze; ez lesz a trágya. A lekaptart négyszög területén a tőke körül 0.5—0.6 m. nyílású s 0.15—0.20 m. mély gödröt ássunk ki s a kiemelt földjét ugyancsak összeaprítva, a négyszög másik sarkára gyűjtjük össze; ez lesz a takaró. Mar most a nap heve- s levegőjárta földet lazán hányjuk be a tőkegödörbe s ennek tetejébe adjuk a gödörből kiemelt földet, felhantolva vele a tőkét jó magasan, legalább is olyképen, mint a hogy tél alá fedésnél szokás. Tavasszal aztán bontjuk szét a földhalmokat és a feles földdel egyengessük ki a tőkét megillető területeket. Ennyiben áll a munkalát. Ezen földkieserései munkalát hatása fölötté minden egyéb, bármintem más trágyázásnak.

A fa-iz a hordóban. A „fa-iz“-re úgy tesz szert a hordó, ha nyitva, száraz állapotban, száraz pincébe helyezzuk több hónapra keresztül. Ez esetben nem keletkezik penész a dongák felületén. Egyáltalában semmi változást sem lehet azokon észrevenni, de azért a fa anyaga mégis oly változson ment keresztül, melytől a hordóba került bor megbűsösödik. A kellemetlen szag a bor állandó javává válik. Mi történik ezen esetben, epenséggel nem tudjuk. Lehet, hogy oly kicsiny gombák keletkeznek, melyeket fegyverzett szemmel sem láthatunk. Anyvi bizonyos, hogy az ezen bajban szenvedő hordókat hajos helyre hozni, majdnem lehetetlen. Ha valakinek ily módon két évig elhagyott hordói vannak, próbálkozhattik amonakkal, legényesével, mesztejével, vagy a barackfa leveleinek főzetével, alig fog valamire menni. Még legsikeresebben úgy fog eljárni, ha mustot erjeszt bennük, vagy ha kiszene-síti hordai belsejét. Biztos gyógyulást azonban ez esetben sem nyer.

Irodalom.

Az 1848-49-iki magyar szabadságharc története című műszíni vállalatból most jelent meg a 9-ik füzet, Gracza György e füzetben az első független magyar felolvasó miniszterium tagjainak élet és jellemrajzát mondja tömör rövidséggel. E füzet értéket nagyban emeli az 1849-iki szabadságharc hí fiacsimilkben való közlése. Igen szép Andrassy Gyula gr. 1848-iki arcképe is, amely eddig még seholsem jelent meg. — A képek beszáma a következő: A szabadságharc hírlapjai. — Mészáros László, az 1848-iki nádgyminiszter arcképe. — A pesti rendőrség jevevénye 1848-ban. — Honvédszázó szentelés. — Kossuth-bankó. — Rozsnyó város szükségpénze 1849-ben. — Windischgrätz felfalja a szabadság bajnokait (Gyönyör). — A Zichy-uradalom szükségpénze 1849-ben. — Ung és beregmezei sobanó 1849-ben. A zemplénmezei Hegyalja szükségpénze 1849-ben (6. ábra). — Andrassy Gyula gr. 1848-ban. — Lusone város szükségpénze 1849-ben.

CSARNOK.

Ellentétek.

A végtetek találkoznak — így szól a közmondás. S valóban úgy van ez az életben. Csupa ellentét alkotja a világot. A nappal éjjel váltja fel, a teny árnyék kísért, a meleg hideg követi, hogy völgy nélkül nem létezik s így folytathatók tovább a természetben. De mi az életet akarjuk figyelemmel kíserni. Mindennap halnak aggok s mindennap születnek csecsemők. Amott fájdalom, emitt öröm támad. A gyermek, a miut megszületik, mindjárt sir, mert érzi, hogy fájdalomra született e világra, de nem-

sokára nevet, mintha ösztöne sugálná, hogy nevetésre a sirás és legderültebb percekre jönnek rák legborúsabb pillanataink. Avagy felnőt korunkban, ha legjobb kedvünk van, nem ott leselkedik-e az irigység ördöge, s nem hoz-e rák rendszeren but, szomorúságot? Mert nincs öröm öröm nélkül. Minden perenyi kejt legalább ugyanannyi szenvedéssel kell megfizetned. Tudod, hogy a gyönyör peret is harcal kell kiertemelned — mondhatja Adámnak Luciferrel Madách. Meg egy pohár viz józúen ivásának élvezetét is szonjuságot arán kell megérdemelned. Ha béket akarsz, készíts háborút mondja egy régi közmondás. S élvezhet-nők-e valóban a nyugalmas percek kellemét, ha küzdés, ha faradalon nem előzte meg?

Elvezet-e egészségedet, ha mindig egészséges volnál? Meg az egészség erzése is más, ha koronkint betegség kíjart erzed. Minden farsangnak meg van a maga böjtte — így szól ismét a közmondás. S e tapasztalati életigazság, a mily igaz, éppen oly erővel tart vissza a túlzott élvezetekről s éppen oly kellemessé teszi élvezeteinket. Mert a változatosság gyönyörködtet. Undorral lökned el magadtól a gyönyör poharát, s ketségre merülne a fájdalom tengerében, ha amott a józan életfelfogás nem vezetne, emitt a vigasz mentő csónakja nem intene feled.

A túlzott öröm s a túlnagybú egyenlően ölhettek.

„Uss ram drága ur, nehogy az öröm ram zúgó tengere halandóságom partjait ledöntven edessegebe fojtson“ olvassuk Shakespeare Periklesében.

Mily szépen mondja Petőfi egy versében szegény anyjára vonatkozólag: „Ha tudna, mily nyomorban élek, megrepedne a szive szegénynek“. Nem is tudhatja nyomorát szeretett anyjával, mert a nagy bánattól félt.

Igy festik a költők az életet. Már Homeros a költők atyja a legkomolyabb dolgok köze mindig vegyít valami vig jelenetet. Mikor a legkomolyabb fordulat állott be Troja ostrománál, a mennyiben a kifáradt görögök már-már hazá mennek s Odysseus s Nestor csak nagy nehezen tartják őket e szándékuktól vissza — Thersites, egy püpos, szögletes fejű ember a népől korholja Agamemnon, hogy ez az oka a bajnak. De meg is kápa jutalmát, mert Odysseus nagyot üt botjával puppára. A komoly föllepés komikussá válik, a nép nevet s Odysseusokra hallgat. A vagy mikor Zeus s Hera között szakadás veszeleje forog fenn, mert Zeus megígerte Thesinnek, hogy Achilleust pártfogolja s Hera kedves trojai nevet baj feyegeti, Hephaistos lep föl s amint sántitva, léhgye szolgálja föl a nektart az isteneknek, homeri kacaj támad az istenek közt, a baj elharul s a komoly istenek is nagyot mulatnak.

Schakespeare mestere az ellentétek összeállításának. A legtragikusabb jelenet után is tud komikus részletet szólni. A legkomolyabb erzelmekeket a legvigabbak váltják fel. Mikor Hamlet Ophelia temetését megelőzőleg a temetőbe megy s a legkomolyabb tanulmányokat teszi a sírásó által kivett koponyán s a legkomolyabb reflexiókkal van eltelve, de mikor már a tragedia esekelménye is a legvalóságosabb fordulat fele közelodik, nem jól esik-e a két sírasónak komikus diskurzusa?

Avagy Petőfiunk nem epp az által lett-e világköltő, hogy oly általános ellentétben lévő eszmekeket, mint a szabadság s zsarnok-ság enekelt meg dalaiban, mint a milyenek pl. az apostol, kard es lanc stb. lüngoló szavu költeményei.

Az ellentétek folytonos harcát fodi fel előttünk a világtörténelem is. A patriarchalis kormányformából fejlődik ki a királyság. De az emberiség soha sem tudta sokaig túrni a független kormányhatalmat s epp mikor javában virágzik Athenben s Romában a királyság, amott, mert nem tartatott meltnak Codrus utodjának lenni senki, itt, mivel határon túl lepett már a királyi dolyfőség, elég ürügy volt arra, hogy a királyság romjain felepujjon a demokracia. Athenben ugyan atmenettel, mert meg az olygarchian s ty-

rannisen kellett keresztülmennie az ország-nak. Romában azonban elég radikalisan, mert a királyi néven kívül, mely a rex sacrificulusban maradt, már alig emlékeztet valami a királyi független uralomra. De Romának is keresztül kellett esnie a demagogok okozta belvillongásokon. S mi lett a vege e két okori nagy hatalomnak? Hellas előbb Nagy-Sándor, majd Roma hatalmába esik. Romát pedig a caesarok veszik uralmukba, a mely uralom még függetlenebb s így még zsarnok-kiabb tud s tudott lenni, mint a királyság.

Ezen processus ismétlődik a történelemben a nemzeteken vegig. Nem követte-nálunk is a legsúlyosabb elnyomatást mindig a szabadsáért való felbuzdulás? Az actióra következő ezen reakció tarthatta csak meg a magyart azon a világtörténelmi színvonalon, a melyen ezer év óta fennáll.

Avagy ma, mi a nihilismus, socialismus, anarchismus sat. egyéb, mint az elnyomás actiójára lazadással felnyögő reakció? Lehet az actió súlyá képzelt dolog, lehet egyes népezerek által felszított mozgalom a reakció, de a teny az mindig nyilatkozott s mindig meglesz a történelemben.

Ugy vagyunk az elettel. Elet s küzdés mindig a jobb után egyre megy. A tagadás szelleme elég vakmerő az úrnak azt mondani Madáchnál, hogy a hol a tagadás lábát megveti, világot meg fogja dönteni. Ugy is tesz a tagadás szelleme. De ott van az úr mindig az emberrel. Ó mondja Madáchnál: „Ha jól ügyelsz, egy szózat zeng feled szünetle-nül, mely visszaint s emel, csak azt kövesd.“ S miért adta az úr a férfi mellé ellentétet, a nőt, melyről Schopenhauer azt állítja, hogy azért társa a férfinak, hogy a mi a férfiban hiányzik, azt kiegyenlítse? Arra a feleletet a következőkben olvassuk Madáchnál: „S ha tettűs eledet zajaban elnemel az egi szó, a gyöngé nő tisztább lelkelete az erdekek mecskától távolabb meghallja azt és szíverén keresztül költszette fog es dallá szűrődni.“

S azért megy az ember bátran, küzdve bár mindig tovább, mert Madách szerint ott cseng füleben örökre az úr szava: Küzdve küzdj és bizva bízzál!

Törvéyszéki csarnok.

A nyitrai kir. törvéyszék által 1894 évi ápril hó 3-án elintézett polgári perek jegyzéke.

Herczog Jakab és t. felpereseknek — gróf Zámoyssy Maria és t. ellen 278 ft 28 krnyi zálog-jog törlése iránt, felperesek keresztülkel elutasítva. — Kucserák Tamás és nejének — Paulusz Anna és t. elleni birtokperben, — felperesek keresetének helyadva. — Nyitrai megyei árváspénztárnak, Spitz Dávid ellen 950 ftos perben, — a keresetnek hely nem adatott. — Kopecsék Krisztinának, Kopecsék Pál és t. ellen örökség iránti perben, — felperesnek a főeskü megítélve. — Balboyszky Katalinnak — Friedmann Anna örökösei ellen zálogjog törlése iránt, — felperes keresetét elutasítva. — Hoffmann Julia és társának — Boyo Mihály és t. elleni birtokperben, felperesek keresetének helyadva. — Hrelnus János és társának — Hrelnus (Velky) János és t. elleni birtokperben, — felperesek keresetének részben hely adva.

Telefon.

„Lourdes“. A cím ez: Monsieur le Supérieur de la Congrégation de N. D. de Lourdes. — Lourdes (Hautes Pyrénées), France. Ezek nem szállítanak kevesebbet egyszerre 2 üvegűnél — Vagy pedig szíveskedjék fordulni: „Echo der Annalen u. L. Fr. von Lourdes“ szerkesztőségéhez Donauwörthbe, Bajorország. Onnan is káp eredeti üvegekben, tán kisebb mennyiségben is. — Az előbbi esetben a csomagolás és szállítás mintegy s félba kerül. Egyéb kiadás nincs.

„L“. Magunk sem olvassuk, tehát nem tudjuk mit írt. Legjobb önnök sem törődni vele.

B. J. Semmi sem lesz abból. Azt önnöknek kell megpendíteni testületileg és írásban betérjeszteni, akkor lehet rá kiliátás; amint azt nem is lehet megtagadni. Mindenhez élet, mozgékonyság és tevékenység kell, magától nem jön létre semmi.

„Timins“. A prosynodalis vizsgálat határidejét nem tudjuk egész bizonyossággal, de valószínűleg a jövő hó elején. Az egyházjogból mulhatlanul ajánljuk dr. Aschenbrier füzetét az anyakönyvekről.

„Vagyvölgyi“. A schematismus nem jelent meg. De éppen most van sajtó alatt, és kb. egy hónap alatt napvilágot lát. Addig legyen türellemmel.

Sissóra. Rend-sen nem, de ilyet bármikor.

Felelős szerkesztő: dr. Toth János.

Kiadó és laptulajdonos: Huszár István.

Nyitra-Egerszegh község előjáróságától.

3551—894. sz.

24. 3—3.

Malomeladási hirdetmény.

Nyitra-Egerszegh község tulajdonát képező, és a Nyitra-folyó partján lévő négykerekű „vizimalom“ összes felszerelvényeivel, a vízduzzasztó gát s vízhasználati joggal, valamint a malomkert illetve malom-szigettel együtt nyilvános árverésen el fog adatni.

A malom tényleges eladása után ugyan-csak árverés útján eladatik a „Molnár lak-ház“ is.

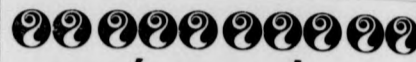
Az árverés határnapjául 1894 évi május hó 7-ikének délelőli 9 órája tüzetik ki Nyitra-Egerszegh községbe a kör-jegyzői irodába.

Az eladandó tárgyak bármikor meg-szemlelhetők, az árverési feltételek pedig a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nyitra-Egerszeghen, 1894. évi március hó 20-án.

Várszeghy,
körjegyző.

Kuma Lukács,
(P. H.)
bíró.

RÓZSÁK.

A tavaszi idény alkalmából legfinomabb fajta és minőségben

rózsákat

ajánlok megvételre:

Magas törzsű rózsák darabja	50 kr.
Bokor rózsá, alacsony, nemesített	40 kr.
Hónapos rózsá, valódi nemes gyökér	20 kr.
Gyász-rózsá, két méter magas	80 kr.

Rózsá-vásárlatomban csak a legjava van képviselve. Jó régi fajok és kipróbált újdonságok, melyek valódi névre tettek szert.

(Postán és vasuton rózsákat csak ósz-szel szállíthatók.)

Ápril 15-én tul kaphatók nálam egy-uttal a legfinomabb vetemény-növények válogatott zöldség-magvakból.

Wawrinecz János rózsakertész
Nagy-Apponyban.

Hirdetmény.

A szarkahegyen II-ik szám alatt lévő

SZŐLLŐ

felszereléssel együtt

eladó.

Tudakozódhatni 28. 2. 3

Spacsek Jánosnál,
Nyitra, színházter, Csernvák-féle ház.

Mindennemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kén-savval feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kén-savas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközölhetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: VI., Váci-körút 21. sz. (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

Mindennemű műtrágya.

1. 15—52.